

पुर्व बाल्यावस्थेतील संगोपन व शिक्षण ECCE अंतर्गत
“आकार” बाल शिक्षणक्रम प्रशिक्षणासाठी निधी वितरीत
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : एबावि-२०१७/प्र.क्र.३०७/का.६
नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : २७ मार्च, २०१८

वाचा - १) महिला व बाल विकास विभाग, शासन निर्णय क्र.एबावि-२०१५/प्र.क्र.३२८/का.६, दिनांक ३ जून २०१६
२) आयुक्त,एकात्मिक बाल विकास सेवायोजना,नवी मुंबई यांचे पत्र क्र. एबाविसेयो/का-७/२०१७-१८/
४३५, दिनांक २४ जानेवारी २०१८
३) आयुक्त,एकात्मिक बाल विकास सेवायोजना,नवी मुंबई यांचे पत्र क्र.एबाविसेयो/अंगणवाडी/आकार/
ECCE/२०१७-१८/९५७, दिनांक ४ मार्च २०१८

शासन निर्णय

महिला व बाल विकास विभागामार्फत एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई या कार्यालयाकडून राबविण्यात येत आहे. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत राज्यात ५५३ प्रकल्पांतर्गत ९७३८४ अंगणवाडी केंद्रे आणि १२१९४ मिनी अंगणवाडी केंद्रे कार्यरत आहेत. या अंगणवाडी केंद्रामध्ये ३१२८ मुख्यसेविका / पर्यवेक्षिका, ९५८५५ अंगणवाडी सेविका, ११४२५ मिनी अंगणवाडी सेविका आणि ९२१४३ मदतनीस कार्यरत आहेत. या अंगणवाडी केंद्रात ३ ते ६ वर्षे वयोगटातील २८ लाख बालके पुर्वबाल्यावस्थेतील शिक्षणांतर्गत अनौपचारिक शिक्षणाचा लाभ घेत आहेत. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेतर्गत देण्यात येणाऱ्या ६ सेवांमध्ये पुर्व शालेय शिक्षण / पुर्व बाल्यावस्थेतील शिक्षण ही एक महत्वपूर्ण सेवेचा समावेश आहे.

२. शालेय शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद (MSCERT) पुणे एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, युनिसेफ, निपसीड दिल्ली आणि विविध बाल शिक्षण विभागातील तज्ञ व्यक्तींनी अंगणवाडी केंद्रातील ३ ते ६ वर्षे वयोगटातील बालकांकरीता पुर्व बाल्यावस्थेतील शिक्षण या विषयावर “आकार” बालशिक्षण क्रम तयार केलेला आहे. आकार बालशिक्षणक्रमाची राज्यात अंमलबजावणी करण्यासाठी सर्व मुख्यसेविका / पर्यवेक्षिका आणि अंगणवाडी सेविका यांना प्रशिक्षण देण्याकरिता निवडक मुख्यसेविका यांना ६ दिवसाचे निवासी प्रशिक्षण देऊन त्यांना मास्टर ट्रेनर तयार करण्यात येतात. अशाप्रकारे प्रशिक्षण दिलेल्या मुख्यसेविका ह्या आपल्या बीट मधील (२५ अंगणवाडीचा १ बीट) याप्रमाणे अंगणवाडी सेविका यांना प्रशिक्षित करतात. अंगणवाडी सेविका यांना बीटस्तरावर २ दिवसांचे सत्र याप्रमाणे ३ सत्रात एकुण ६ दिवसाचे प्रशिक्षण देण्यासाठी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी आराखडा तयार केलेला आहे.

३. सन २०१६-१७ मध्ये १८ जिल्ह्यातील १५३० मुख्यसेविका / पर्यवेक्षिका तसेच ५४१९७ अंगणवाडी सेविका / मिनी अंगणवाडी सेविका यांचे “आकार” बालशिक्षणक्रमाचे प्रशिक्षण पुर्ण झालेले आहे. सन २०१७-१८ मध्ये उर्वरित १६ जिल्ह्यामधील १५५७ मुख्यसेविका / पर्यवेक्षिका आणि ५२८५५ अंगणवाडी सेविका / मिनी अंगणवाडी सेविका यांचे “आकार” बालशिक्षणक्रमाचे प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करण्यासाठी

निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांनी कळविले आहे. “आकार” बालशिक्षणक्रमाचे प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करण्यासाठी येणाऱ्या रुपये ५७६.१७ लाख (रुपये पाच कोटी शहातर लाख सतरा हजार फक्त) इतका निधी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांना उपलब्ध करून देण्यास शासन मंजूरी देत आहे. सदर निधी खालील लेखाशिर्षांतर्गत उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

(रुपये लाखात)

लेखाशिर्ष	बाब	या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येत असलेला निधी
२२३६१९७२ (केंद्र)	३१-सहाय्यक अनुदान वेतनेत्तर	३४५.७०
२२३६१९८१ (राज्य)	३१-सहाय्यक अनुदान वेतनेत्तर	२३०.४७
एकुण		५७६.१७

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०३२७१५१५१७३७३० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(ला. रा. गुजर)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखा परिक्षा), मुंबई/नागपूर.
- २) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- ३) निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई
- ४) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- ५) आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
- ६) आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, रायगड भवन, नवी मुंबई.
- ७) सर्व जिल्हाधिकारी
- ८) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी (जिल्हा परिषद)
- ९) सर्व महिला व बाल विकास अधिकारी (जिल्हा परिषद)
- १०) सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण/नागरी/आदिवासी) प्रकल्प
- ११) वित्त विभाग (व्यय/६, अर्थसंकल्प-७), मंत्रालय, मुंबई.
- १२) (नियोजन विभाग/का.१४७२), मंत्रालय, मुंबई.
- १३) सह सचिव/उप सचिव (श्री. गुजर /श्रीम. निवतकर), महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) कक्ष अधिकारी (का-४), महिला व बाल विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

त्यांना कळविण्यात येते की, त्यांनी BDS प्रणालीवर निधी आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांना वितरीत करावा.

१५) निवड नस्ती -का-६.